

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 381

Warszawa, 10 kwietnia 2002 r.

Prezes Rady Ministrów
RM 10-56, 59, 51, 53, 58, 50, 54-02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekty ustaw stanowiące realizację Strategii Gospodarczej Rządu SLD-UP-PSL "Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca":

- 1) o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
- 2) o zmianie ustawy - Kodeks celny,
- 3) o ochronie przed przywozem na polski obszar celny towarów subsydiowanych,
- 4) o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) o zmianie ustawy - Prawo działalności gospodarczej i ustawy o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej,
- 6) o zmianie ustawy - Prawo własności przemysłowej,
- 7) o zmianie ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół.**

Projekty ustaw wymienione w pkt 1-5 dotyczą pakietu "Przed wszystkim przedsiębiorczość".

W załączeniu przedstawiam także opinie dotyczące zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowisk Rządu w tych sprawach w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni:

- 1) Prezes Rady Ministrów - w odniesieniu do projektu wymienionego w pkt 1,
- 2) Minister Finansów - w odniesieniu do projektu wymienionego w pkt 2,
- 3) Minister Gospodarki - w odniesieniu do projektów wymienionych w pkt 3-6,
- 4) Minister Pracy i Polityki Społecznej - w odniesieniu do projektu wymienionego w pkt 7.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół.

Art. 1.

W ustawie z dnia 18 września 2001 r. o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz.U. Nr 122, poz. 1325 i Nr 154, poz. 1793) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

- „Art. 4a. 1. Absolwent, który podjął działalność gospodarczą, podlega na swój wniosek, zwolnieniu z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne, o którym mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, przez okres 12 miesięcy od dnia podjęcia tej działalności.
2. Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne absolwent składa w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.
3. Absolwent, zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne, może zgłosić w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych rezygnację z tego zwolnienia. Zwolnienie ustaje od dnia wskazanego przez absolwenta.
4. Absolwent, w okresie zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne, jest zwolniony także z obowiązku przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.”.

Art. 2.

W okresie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dokumenty określone w art. 47a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zawierające dane dotyczące absolwenta zwolnionego z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne,

powinny być przekazywane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentu pisemnego.

Art. 3.

Zwolnienie, o którym mowa w art. 1, nie dotyczy absolwentów, którzy podjęli działalność gospodarczą przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Ustawa o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół zawiera pewne rozwiązania ułatwiające absolwentom - zamieszkałym w rejonach uznanych za zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym - podejmowanie samodzielnej działalności gospodarczej.

Na mocy tej ustawy absolwent w okresie 12 miesięcy od podjęcia działalności może uzyskać z Funduszu Pracy dofinansowanie części składek na ubezpieczenie rentowe i wypadkowe, liczonej od najniższego wynagrodzenia.

Rozwiązanie mające na celu dalsze ułatwienie podejmowania przez takich absolwentów działalności gospodarczej - poprzez możliwość rezygnacji, na wniosek absolwenta, z opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne do II filara przez 12 miesięcy od ukończenia nauki - zostało zawarte w rządowym programie „Pierwsza praca”, stanowiącym część Strategii Gospodarczej Rządu przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 29 stycznia 2002 r.

Ponieważ zwolnienie absolwentów z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne tylko w części przypadającej do II filara, tj. do otwartych funduszy emerytalnych (ofe), jest znacznie utrudnione w obecnych warunkach funkcjonowania systemu informatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (składka na ubezpieczenie emerytalne wynosi 19,52% podstawy wymiaru, z czego część przypadająca do ofe wynosi 7,3% podstawy wymiaru), proponuje się zwolnienie absolwentów - na ich wniosek - z obowiązku opłacania całej składki na ubezpieczenie emerytalne, wynoszącej 19,52% podstawy wymiaru.

W warunkach marzec - maj 2002 r., w indywidualnym wymiarze, oznacza to zwolnienie od obciążenia składką w kwocie 252,16 zł miesięcznie (19,52% od najniższej podstawy wymiaru wynoszącej 1291,79 zł).

Ocena skutków regulacji

1. W przedstawionym projekcie ustawy proponuje się zwolnienie absolwenta podejmującego działalność gospodarczą - na jego wniosek - z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne przez okres 12 miesięcy.

Projektowane zwolnienie dotyczyłoby absolwentów, którzy podjęli działalność nie wcześniej niż począwszy od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Nie ma bowiem potrzeby stosowania zachęty wobec tych, którzy już podjęli działalność w warunkach dotychczasowych.

2. Nie jest znana dokładna liczba absolwentów w rejonach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem, zamierzających podjąć działalność gospodarczą oraz liczba absolwentów zainteresowana skorzystaniem z prawa do zwolnienia ze składki emerytalnej.

W przypadku osób kończących naukę w szkołach wyższych (ze względu na specyfikę tych szkół) proces uzyskiwania statusu absolwenta może być znacznie rozciągnięty w skali roku kalendarzowego - od jego początku, aż do czasu tzw. sesji jesiennej, a w niektórych przypadkach aż do końca roku.

Absolwenci innych typów szkół będą natomiast najczęściej kończyli naukę w połowie roku kalendarzowego.

W odniesieniu do absolwentów, którzy podjęliby działalność jedynie w przypadku wprowadzenia projektowanego zwolnienia od składki emerytalnej (zachęcenie wprowadzoną ulgą) - proponowane zwolnienie od składki emerytalnej nie spowoduje w istocie zmniejszenia dochodów Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Należy się bowiem liczyć z tym, że w przypadku braku opisanej ulgi - wspomniana grupa absolwentów w ogóle nie podjęłaby działalności gospodarczej, a zatem do FUS nie wpłynęłyby żadne składki za te osoby, ewentualnie zasiliłyby one (zwiększyłyby) grupę bezrobotnych.

Nie jest także możliwe określenie liczby absolwentów, którzy podjęliby działalność gospodarczą pomimo braku zwolnienia od składki emerytalnej.

Tym niemniej można przyjąć, że ewentualne skutki uboczne dla FUS z tytułu wprowadzenia projektowanej ulgi będą nieznaczne.

Należy zwrócić uwagę, że w związku z prawem absolwentów do nieprzystępowania do otwartych funduszy emerytalnych (w okresie zwolnienia) skutki finansowe dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczyć będą jedynie składek - w części, która pozostałaby w ZUS.

Roczna kwota hipotetycznego ubytku z tytułu wpłaty składek na fundusz emerytalny FUS wyniesie (w warunkach okresu marzec - maj 2002 r.) z tytułu zwolnienia udzielonego jednemu absolwentowi kwotę 1894,20 zł. Szacując, że ok. 10 tys. Absolwentów podejmie działalność gospodarczą i równocześnie skorzysta z projektowanej możliwości czasowego zwolnienia z obowiązku opłacenia części składki, kwota ta stanowiłaby ok. 19 mln zł.

Podstawową przesłanką dla Rządu, który zadeklarował wprowadzenie tej regulacji, jest stworzenie absolwentom możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej w sytuacji, w której bez tych rozwiązań osoby te nie podjęłyby działalności, a powiększyły rzesze bezrobotnych.

W styczniu 2002 r. gdy Rząd przyjmował program „Pierwsza praca” nie był znany w pełni stan systemu informatycznego ZUS. Obecne informacje powodują, że nie ma możliwości zwolnienia absolwentów z części składki na cele emerytalne - technicznie wykonalne jest jedynie zwolnienie całościowe. Rozwiązanie częściowe jest wprawdzie technicznie możliwe do wdrożenia od połowy 2003 r., jednak z uwagi na oczekiwaną niewielką skalę zjawiska może się okazać, że skala wydatków ZUS na wdrożenie tego rozwiązania byłaby nieproporcjonalnie duża w stosunku do oczekiwanych korzyści.

Ponieważ zwolnienie ze składki emerytalnej zwalnia jednocześnie z obowiązku przystąpienia do ofe (z przekazywania za ubezpieczonego części składki emerytalnej do ofe) - w przypadku absolwentów będących już członkami ofe, w okresie korzystania przez nich ze zwolnienia od składki emerytalnej - nie płynęłaby składka do ofe.

Biorąc pod uwagę, że okres 12 miesięcy nie jest długim okresem w perspektywie dalszych kilkudziesięciu lat aktywności zawodowej - absolwent będzie mógł

nadrobić ewentualne ubytki w ramach I i II filara - deklarując w następnym okresie wyższą podstawę wymiaru składek.

3. Stworzenie możliwości pełnego obsłużenia ubezpieczeń społecznych absolwentów prowadzących działalność gospodarczą - zwolnionych z obowiązku opłacania składki emerytalnej, wymaga określenia nowego kodu tytułu ubezpieczenia oraz modyfikacji programów informatycznych udostępnianych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych płatnikom składek (Program Płatnik) i Kompleksowego Systemu Informatycznego.

Wprowadzenie tych zmian jest czasochłonne.

Zrealizowanie zaproponowanego przez ZUS wariantu częściowego obsługiwanie absolwentów wymaga zobowiązania ich w okresie przejściowym (do czasu zmodyfikowania programów informatycznych) - do składania dokumentów ubezpieczeniowych jedynie w formie dokumentu pisemnego według ustalonego wzoru.

Wprowadzenie do ustawy (art. 2 projektu) takiego zobowiązania jest konieczne ponieważ obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, dają im prawo do składania dokumentów ubezpieczeniowych także w formie wydruku z programu informatycznego lub poprzez teletransmisję danych w formie dokumentu elektronicznego, a w niektórych wypadkach wręcz zobowiązują do składania dokumentów w takiej formie.

Warunkiem koniecznym wprowadzenia rozwiązania określonego w art. 2 projektu ustawy jest jednocześnie wprowadzenie (dodanie do istniejących już kodów tytułów ubezpieczenia) - nowego kodu tytułu ubezpieczenia dla wspomnianej grupy absolwentów.

Zostanie to dokonane poprzez zmianę rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określenia wzoru zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów korygujących, zgłoszeń płatnika, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz.U. Nr 149, poz. 982).

Rozporządzenie zostanie wydane w terminie umożliwiającym skorelowanie daty jego wejścia w życie z datą wejścia w życie projektowanej ustawy.

Dzięki tej operacji, absolwenci będą mogli posługiwać się istniejącymi już drukami ubezpieczeniowymi - bez konieczności wprowadzania nowych wzorów druków.

4. Projektowane w projekcie ustawy rozwiązanie (łącznie z innymi instrumentami w tej materii) stwarza absolwentom podejmującym działalność gospodarczą w rejonach zagrożonych szczególnie wysokim bezrobociem - preferencyjne, konkurencyjne warunki prowadzenia takiej działalności w początkowym okresie i może przyczynić się do rozwoju przedsiębiorczości.
5. Zakłada się, że przyjęcie projektowanego rozwiązania, poprzez stymulowanie aktywności absolwentów na rynku pracy i rynku gospodarczym - przyczyni się do zmniejszenia liczby bezrobotnych absolwentów oraz wpłynie na ogólne zmniejszenie poziomu bezrobocia w rejonach szczególnie zagrożonych wysokim bezrobociem.
6. Skalę wykorzystania projektowanej ulgi i ewentualne koszty związane z jej wprowadzeniem będzie można ocenić na podstawie danych ZUS, ale nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, ponieważ wtedy upłynie okres 12-miesięcznego zwolnienia ze składki emerytalnej dla pierwszej grupy absolwentów, którzy zechcą skorzystać z tej ulgi. Wstępnej oceny projektowanego rozwiązania będzie można dokonać na podstawie danych ZUS, po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
7. Ze względu na fakt, że projektowana ustawa reguluje sytuację osób prowadzących działalność gospodarczą, projekt został przekazany do opinii Związku Rzemiosła Polskiego.

Związek nie nadesłał swoich uwag, co zostało potraktowane jako akceptacja projektu.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/ 910 /2002/DPE-eb

Warszawa, 9.04. 2002r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (pismo nr RM-10-54-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Jerzy Hausner

Minister Pracy i Polityki Społecznej

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 12 kwietnia 2002 r.

Cena 0,48 zł + 22% VAT

